

# BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.  
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.  
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előzetesek és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lapfajladonos:  
**Dr. Lemberger Armin.**  
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előzetesfői árak  
Egyszévre 5 frt., félve 2 frt 50 kr., negyedévre  
1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.  
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

## Szállongó hírek.

(L.) A közvélemény, első sorban a fővárosi és az érdekelte vidéki sajtó napról-napra behatóbban és tüzetesebben kezdnek foglalkozni a közép Duna áthidalásának életővé vált kérdésével. Mig azelőtt csak egy-egy amatőre öntötte ki szive keserűségének színtülig telt poharát egy szaklap hasábjában, mig pár hónappal ezelőtt csak elvélve bukkant fel a tervezetek, a vállalkozások és a kalandos híresztelések ösredjéből a dumai áthidalás kérdésének hazajáró lelke, ma már komolyan, az aktualitás komolyságával tárgyalják szelében a régóta vajudó themát és sürgetik mind követelebbre a függő kérdés végleges megoldását. Hatalmas görgeteggé fejlődött továbbadásában az a szerény mozgalom, mely városunk falából kiindulva, kezdte meg hódító körjáratát, hogy felkelje a legelőkeltebb érdeklődést azon a hosszan elnyúló vonalon, mely Fiumétől-Brassóig az egész országot átszeli. Bármilyen sors érje is emozgalmat, Baja város nevéhez fog fűződni a dicsőség, hogy feltámasztotta halottaiból a more patrio szerint elföldelt kérdést, hogy folyton élesíti és szítja az érdeklődés szarátokát és megadta az első impulzust azon országos fontosságú ügy megholygatására, a melynek megvalósítása iránt, bátran mondhatjuk „forró ima epedez százezrek ajakán.”

A mérleg serpenyője, igaz, folytonosan ingadozik és nem tud megállapodásra jutni

és a koronként megjelenő bulleteinek hol biztatólag, hol reményvesztve hangzanak, de a kiszivárgó hírek e folytonos hullánzásása csak alkalmat nyújt a kérdésnek minden oldalról való megvilágítására és a mozgalomnak minél szélesebb körökben leendő terjesztésére. Mint a Guelfek és Ghibelinek harcaiban felhangzott a csatakiáltás „hie Waiblingen, hie Wolf”, ugy a jelen kérdés körül is a két táborra osztott közvélemény, két különböző jelszavat tűzött zászlajára. „Baja—Báttaszék és Erdő—Gombos”. Mig a „Pester Lloyd” mint „papa melior informatus” azt a hírt kürtöli világra, hogy a viszonyok legújabb alakulása Gombosnak kedvez, addig a „Budapesti Napló” 1. hó 6-iki száma a következőképp emlékezik meg a Baja—Báttaszéki áthidalásról:

A Baja és Báttaszék közt építendő új Dumahíd tervét a kereskedelmi miniszteriumban már teljesen elkészültek. A hid építését a jövő évben kezdik meg, minthogy az idén a kellő fedezet még nincs együtt.

Magu a „Pester Lloyd” is azonban melegen tör lándzsát a mi igazaink érdekében és azon szakszerű cikkbek, melyet lapunk 26-iki számában hű fordításban közöltünk, a megdöntetlen érvek egész sorozatával harezol a Dunának Baja—Báttaszék-nél leendő áthidalása mellett. Az „Országos Hirlap”-nak kirívóan sugalmazott cikkén kívül, melyre a „Szegedi Napló” egyébként megadta a csattanós választ, egyetlen egy számbavehető tényező sz emelte fel szá-

vát a gombosi áthidalás mellett, de igenis leglőja a száma azoknak a komoly és figyelmet érdemlő véleményeknek, melyek egytől-egyig a Baja—Báttaszéki hid építése mellett foglalnak állást.

Mennyi lelkesedés, a meggyőződés mily hatalmas ereje árad szét azon meleghangu átiratokból, melyek napról-napra a helybeli végrehajló bizottsághoz érkeznek. Az igaz ügy lelkesedése ez, mely érveinek pilléret az országos érdekek alapzatára helyezi, mely át van hatva attól a gondolatól, hogy ily országos fontosságú ügyben győzőniök kell az országos szempontoknak és el kell némulnia a partikuláris érdekek kicsinyes guerrillaharcának. Hadd álljon itt mutatványul egy lelkes magyar város, Szentes városának átirata:

Ezen fontos ügy már többször volt a közgyűlés terében tárgyalva, s arról van szó, hogy ezen nagy vidék a legérvidebb uton hozzassék összeköttetésbe az egyetlen tengeri kikötővel: Fiumével; a vasut létesítést a vidék kereskedelmi, de főképp közgazdasági érdekei megkövetelik, mert az ugyszólván kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó nagy magyar alföld gabonáját és egyéb mezőgazdasági terményeit a tervezett vonalon szállíthatja legérvidebb uton és legolcsóbbért a tengerpartra. A kiépítendő Csongrád-orosházi vasut is akkor lesz életkepes, ha ezen vasut létre jön. — Az állam is felismerte az ezen vasúthoz fűződő fontos érdekeket, de mindegyik meg nem valószínűsította, hogy az államnak elegendősége miatt: de előbb-utóbb ki kell építtetnie egy a vonalat, mint az összekötő hidakat, mert ezt egy a saját érdeke, mint a nagy magyar alföld érdekei megköveteli. Az eszme kivihető lett volna a múlt évben megsza-

## TÁRCZA.

### Ej, ej, Igazgató ur!

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

De már csakugyan hiszek a lélekávdorlásban. Forgatom a makói m. kir. állami főgymnasium értesítőjét (milyen leve lesz az ember szája és micsoda örömmel prészköl a tolla, a mig végig élvezi ezt a hosszu titulus), és minél tovább forgatom, annál inkább meggyőződom, hogy Ő legkeresztényibb Felsége, XIV. Lajos, a Roi Soleil nem halt meg.

Louis Quatorze ét, el és uralkodik ma is. Nem ugyan Párisban, sőt messze, messze oman. Nem is olyan nagyon messze, mint Jeruzsalem, de fel olyan messzire bizonyosan. Mert Páris van olyan messzire Makótól, mint Makó Jeruzsalemről. A hatalmas Napkirály lelke pedig tagadhatatlanul ott él Makón, még pedig a m. kir. állami főgymnasium egyikébe egész tiszteletre méltó direktorának személyében.

Kérem, bebizonyítom.

Louis Quatorze tudvaleőleg nem volt türelmes szemléli ur.

A makói igazgató sem az. A nagy király sem szerette a zsidókat, protestánsokat és egyéb eretnekeket. A makói igazgató sem. A makói Ertesítőben a róm. kath. tanulók vallása nincs jelezve; az eretnekeké és a hitetlenké azonban gondosan megjölletett. Állami intézetben vagy egyiknek sem dukál, vagy dukál a katolikusoknak is. Az, hogy állami intézetben valaki katolikus, nem olyan természetes, hogy el kelljen hallgatni; hogy valaki nem az, nem olyan természetellenes, hogy ki kelljen mutatni. A nem egyforma elbánás megkülönböztetés: már pedig állami intézetekben valási szempontból megkülönböztetésnek nincs helye.

Csak nem akar valaki még nagyobb ur lenni, ha már is király — akarom mondani — direktor?

Vagyis, hogy bocsánat! Dehogy direktor, igazgató, holmi középiskolának a VIII-ik rangszálya sorozott primus inter pares! A makói gymnasium feje nem fizikai lény, nem testi valóság; a makói igazgató ur már eme halandó testi életében is több XIV. Lajosnál, aki evett, ivott, aludt és sokat szeretett; a makói igazgató se eszik, se iszik; nem alszik és nem szeret, mivelhogy a makói igazgató nem ember, nem érzelkes lény, hanem elvont fogalom, abstract eszme. Ding an sich: a makói igazgató királyi Igazgatóság.

Igen! Dr. Tóth Sándor ur, mikor a makói Ertesítőben a szemlézetről beszámol, az ő füléges elvontságát tanártársaitól elkülönített rovatban így mutatja be:

I. Királyi igazgatóság.

„Dr. Tóth Sándor, . . . . a Kemény Zsigmond és Dugovics társaság r. tagja.”

A rabszolgá nép, a peuple corvéable à merci et miséricorde” csak azután következik a II. Tanártársulattól gyjtó cím alatt. Mert hát azok csak halandó emberek — de ő eszme, fogalom, elvontság ő Ság-ság.

Igazán boldog makói gymnasium, amely egy ilyen eszme uralma alatt állsz. Nem halandó ember szegényeit meg, mikor az Ertesítő minden lapján komikus pózzal kiállítja: „Az állam, azaz a m. kir. állami főgymnasium én vagyok”, hanem az elvont eszme, a halhatatlan Ság-ság. Az eszme uralma pedig sohasem megalozik.

De milyen megalozó volna, ha ember mondaná! A párisi parlament urai tehetetlen dühtől remegtek, amikor hallották a király korbánának csatogását; a makói főgymnasium tanarai bizonyosan boldogan mosolyognak, mikor az Igazgatósi sühogtatja fölöttük vasveszejt. Az eszme napszámásai szívesen hódolnak a Ság-ság ferulájának.

Pedig ez a ferula, ha nem elvont eszme sühogtatná, bizony-bizony keservesen megszégye-

níté a szegény professzorokat. Ha nem a Királyi igazgatóság, hanem szimplán az igazgató-tanár kollega mondaná és írná, bizony vérig sértő volna, a mit a makói Ertesítőben a Kir. Igazgatóság fejelelmzés ezime alatt meghagy, amire ott usait. Nem első, de remélhető utolsó példája ez a fejelelmzési utasítás annak a halatlan elbizakodásnak és tulpánságnak, a melylyel újabbban egyes direktorok tanártársaik ünerezet megfojtani, a maguk önült nagyságit pedig az iskola nagy kárára neveltség módon kiemelni igyekeznek.

A makói Ság-ság ezekkel az inszinuációkkal traktálja a levele ugyanazon képesítést, nálánál bizonyosan sokkal tapintatosabb és józannabb tanártársait: (Az egyes pontok után olvasható gloszszakat bizonyosan a makói diákok gondolták ki.)

1. Fejelelmzés közben sohasse ragadtassa magát a tanár pl. esőfnevek osztogatásáig, mert a középiskola ezlén igazi miveltvisgű elemek képzése.

Hát tisztelt elvont fogalom ur, amikor ezt tanártársaira a nagy nyilvánosság előtt ráparancsolja, vajjon nem azt akarja-e elhitetni, hogy igazi miveltvisgű elemek képzésére csak saját Ság-ság-gessége képes, mivelhogy a többi tanár bizonyosan rászolgált, hogy őket ilyenekre utasítja?

2. A tanár lehetősége a tanulók előtt végezző fejelelmzés feladatát; falhoz, ablakhoz ne támaszkodjék!

Hát talán részegeskedni szoktak azok a szegény heloták, igen tisztelt Ság-ság?

7. Az igazgatóság (!) elé csak akkor szükség van a dolgot, ha az alsóbb bíntetésű fokozatok alkalmazása sikertelomnak bizonyul.

Ho megközelíthetetlen fényben és dicsőségben ragyog Kir. Igazgatóság! Talán maga nem is gimnaziumi direktor, hanem fiseus?

8. A felügyelő tanárok (hát ez mi?) gondoskodjanak a termeknek árákőzben való kellő szellőztetéséről.

Igen, kivált az igazgatói látogatás után: mert az ilyen dílyl büzlök.

vazott 123 millió vasuti beruházási kölcsönből, de a kormány e czélból mit sem tett. Az előadott indokbéli indítványoztat, miszerint Szentes város közönsége ragadja meg az alkalmat, s a mozgalomból csatlakozván, irjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez, s így erkölcsi befolyásával az eszme mielőbbi megvalósításához járuljon hozzá.

#### HATÁROZAT:

Tekintve, hogy a tervezett vasuti összeköttetés oly fontos szerepre van hivatva, mely az ország kereskedelmét, főként pedig az alföldi közgazdasági érdekeit hatályosan fogja előmozdítani; tekintve továbbá, hogy az eszme mielőbbi megvalósítása nem helyi, hanem országos fontosságú ügy, sőt követelmény, mely a magas állam érdekében is nagy jelentőséggel bír; mindezekelfolyva Szentes város közönsége a megindított mozgalomhoz készséggel csatlakozik és annak sikerét erkölcsi befolyásával előmozdítani óhajtja, egyhangú határozattal felkéri a tanácsot, a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterület, miszerint a Közép-Dunának Bajai—Bátaszéki leendő átállása, a Bajai—bátaszéki vasút létesítése érdekében az intézkedéseket sürgősen megtenni sziveskedjek.

Pedig ez csak egy a sok közül. Mind-egyikében ugyanaz a felkes hang nyilvánul, mindannyian hangsúlyozzák az országos érdeket és mindnyájan előtt pusztán a haza ügye, jóléte és felvirágzása lebeg. Valóban jól tenné az ellentartó, ha figyelemmel átlapozná ezen átiratokat, mert azokból egy kevés hazafias önzetlenséget tanulhatna és megdudhatná, hogy ott, hol az ország java forog kockán, ott ubóul kell állania a tisztán személyes okokra visszavezethető politikának.

Ne akarjuk azonban fellebbenteni a jövő titkos Sais-fiólyát, mert ez egy sem fog sikerülni. Tiszta bepillantást úgy sem fogunk egyelőre nyervezni a kormány számdékába, de igenis folytassuk az eddigi kitarással, az eddigi lelkesedéssel megkezdett munkánkat, ne hagyjuk magunkat eltáncorítani küzödt hazánktól akár kedvező, akár kedvezőtlen hírek kóvályogjanak a levegőben és hajtsuk végre programunk minden egyes pontját az utolsó betűig. Ezzel tartozunk annak a nagy érdekeltségnek, melynek figyelemre reánk van irányítva, ezzel tartozunk az ügynek, melynek zsoldjába szegődünk és ezzel tartozunk végül önmagunknak.

95. A tanár, mint az üdölök hírelője, az ifjúság mintaköpe legyen.

Természetes. A kir. Igazgatóság holdkörös dolyfevel szemben a tanárban lássa a gyerek az alázatosság erényét.

A figyelemi utasítások után a tanulmánygyúgyik következnék, persze szinten nem a tanuló, hanem a tanárak számára. *Ne szegény tanárok, ha csakugyan követik ezt a tanulmánygyúgyi utasítást (a mely különben értelmes részleteiben nem egyeb a német „Lehrplan und Lehrgänge” czikkének lemorzsolásánál, agyongyötörnek vele magukat is, meg a szegény diákok is. Micsoda gyámoltalan pedanteria futorog pl. ezekben a szavakban:*

a) A fokozatos nyelvi ismeretek közlésében meg ott se legyen *kiszélesítés a tanár előjárása, hol kiegészítésről és összefoglalásról van szó...* A nyelvi készséget azzal lehet előmozdítani, ha az összerakó emlékezet segítségével feleltetünk... Pericles korát tehát, midőn historiai, műtörténelmi és régiségtani szempontból magyarázzuk (megjegyzendő, a makói gymnasium meg csak 5 osztályú volt, de az Igazgatóság Pericles koráról könyvet írt) közölnünk kell a görög órákban is a bevonható dolgokat.

Nagyon érdekes, hogy tanulmánygyúgyi magasztos utasításainak már a második harmadban fogantatját is látta *Sig-ség* ő felsége, a miről a boldog tanároknak a következőkben állít ki szegénységi bizonyítványt:

II. *Évheremél, a) A szaktanárokat többnyire!!! szabatosan beszélnek!!! de igazadhatlan, hogy van még javítani való (18. lap) Ilyen a tanár cseleltan járkválása, mely a magyarázatot zavarrá, a felesleges gestusok, az akkuratlan idegesség és egyebek. A tanár, mint a pap a szászokén (!!) plasztikus testtartással és mérsékelt mozdulatokkal légyen hallgató el!*

Igazán, az intézet érdekében is reméljük, hogy a makói professzor urak nem fogják követni elvont természeti kir. igazgatóságunknak komikus

A helybeli végrehajtó bizottság legközelebb ülést tart, melyben a további teendőket felett végleg fog határozni; jöjjünk el mindannyian, kik szívünkön hordozzuk igazságos ügyünk diadalrajutatóását.

## Helybeli és vidéki hírek.

**Személyi hír.** *Perecz Dező* m. kir. helygymn. tanár, nagybátyja *id. Perecz Miklós* látogatására tegnap este Bajára érkezett.

**Küldöttég a főispánnal.** A Dunának Bajai—Bátaszéki leendő átállása érdekében alakult végrehajtó bizottságnak egy küldöttége *id. Szendrői Lipót* társelnök vezetésével tegnap délután tisztelettel *Schwanz Endre* főispánnal, hogy a társadalmi uton megindult mozgalom számára támogatást kikerje. A főispán Szatrély szavaira kijelentette, hogy a legnagyobb készséggel fogja támogatni a mozgalmat és hogy a maga részéről is teljesen át van hatva a Duna Bajai—bátaszéki átállásának emiatt horderejétől és kiváló országos fontosságától.

**Törvényhatósági élet.** Bajai város közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta *Schwanz Endre* főispán előnöke alatt rendezés havi ülést. D. u. 4 órákor pedig a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlést tartott, melynek kimagaslóbb mozzanatait azon kerény tárgyalása kepezte, melyet *id. Perecz Miklós* és társai a bajai-bátaszéki vasuti átállással kereskedben megindult társadalmi mozgalomnak támogatása iránt benyújtották. A közgyűlés a tanács javaslata alapján egyhangú felkérésdel határozattal kimondta, hogy a mozgalmat a maga részéről helyesli és támogatja, a kormányhoz írt értelemben felterjesztést intéz, az összes érdekelt városi és megyei törvényhatóságokat csatlakozásra és hasonló eljárásra átirat útján felkéri és a végrehajtó bizottság illetékes képviselével *Dr. Hapoldi Aladár, Mihálich József, Árkosi László, Vajdasz Dániel és Weidinger Salamon* urakból álló bizottságot bízta meg.

**A Bajai—bátaszéki híd** létesítése ügyében alakult végrehajtó bizottság f. h. 20-án sz. István napján tartja legközelebbi ülését.

**Istvánbál.** A *bajai szőlőművelés-társulat* f. h. 20-án sz. István napján díjvesztet, díjtelekes, tombola és táncszalag egybőltölté mulatságot rendez a lökötben.

**Keresztlevétel.** Számos nézője akadt annak az egy-két bator és ügyes mesterembernek, akik e 10-én d. u. 5 és 6 óra között a rom. kath. plebánia-templom tornyáról a keresztet vették le a kitarozás és újra-arrázás-czeljából. A munkások igen ügyesen láttak dolgukhoz, a mennyiben a kereszt mellé, amél körülbelül három méterrel magasabban egy állványra csigát erősítettek, eskölt megelé, a több mint két méter magas kereszt-

tanácsait. Nem lesznek színesek, akik plasztikus testtartást erőszakolnak magukra és nem szlop-szenetek, többé-kevésbé merseklit mozdulatokkal. De azért, ha békességben akarunk megérni Ö igazgatói Elvontságával, engedjenek meg nekünk, mert igaza van annak a rendkívüli szellemes főigazgatónak, aki beuszákosor ezt mondta alárendeltjeinek: „Uram, arra törekedjenek, hogy legalább egy fokkal ostobább legyenek hivatalos fölítteseknél. Akkor szent lesz a béke és az egyetértés.

Szíveljek meg tisztelt és szegény makói professzor urak ezt a tanácsot, ha mindjárt nagyon nehezükre is esik követniük. Hogy nehezükre essék, azt meg az intézet érdekében kívánom.

Valaminthogy azt is óhajtom, hogy a makói kir. Igazgatóság ezentel ne bálványozzon idegen isteneket, ne különösen Fukurudsi, a nagyképeség japáni istenét. Neki, mint minden lefele hatalmasnak, bizonyosan imponálni fog, ha a miniszter enkelezesét szavait sugom fölébe: „Utalom a pózt és a nagyképeséget.” Ha ezt a jó kívánságot teljesíti, pokolba dob majd holmi Lehrplan és Lehrgängeket és megmondolja, mennyire élt a magyar tanár természetét a német Schulmann-tól. Hiszen a németnek a jó isten ha hivatalát ad, észt is ad hozzá; nálunk ellenben, ha valaki ezimhez és hivatalhozjut, többnyire a józan eszébe kerül. Feláldozza a Fukurudsi oltárán.

Ha Fukurudsi oltártól lerombolta, (és tanácsos lesz, hogy így legyen, mert még a három-ötös képi Fukurudsi is megbortorvált) akkor he fogja látni, mennyire igaza van az okos Montaigne-nak, aki avult századokon át feleje is káljta az intő szói:

— Emberek, megmondjátok, hogy még a leghatalmasabb arany trónon is csak az — illokkokkal ültek — halandók.

Hat még holmi igazgatósági faszéknel!

**Badrogi Lajos.**

let az azt tartó gerendából kihúzták és a csiga segítségével ügyesen a földre eresztették. A kereszt, melyet körülbelül 10—12 évi helyeztek a tornyára, meg csak így igen keveset viselte meg az idő, csak a tejeje fekedett meg a zavarokor alkalmával belehúzó villamos szikráktól.

**Honvéd tartalékosok bevonulása.** Hetfőn reggel vonultak be tartalékosaink a helybeli kaszárnyába, hogy a meleg augusztusi napokat egy kis parázs 35 napon gyakorlatot töltsék el. Körülbelül 1 hétig maradnak itt és aztán memek a nagy gyakorlatokra.

**Nevmagyarosítás.** *Major István* bajai lakos vezetéknévet „Megyestre” magyarosította.

**Halálozás.** *Rothmann József* helybeli keményseprő tegnap délelőtt 47 éves korában elhalt. Végtesztessége hetfőn délután 6 órákor megy végbe.

**Óriási szélvihar.** Tegnap este fél 8 órákor meglepően hirtelenül orkászzerű szélvész kerekedett, mely hatalmas porfelleggel vert fel és az egész várost porfelhőbe burkolta.

**A hős ember.** A melyküti esendelőt — mint ottani levelezők írja — egy kis veredékes zavarta meg az elmúlt heten, amelek főhősnéje az ottani íz, hűközési elők felesége *Lőr Mór* volt. A hűközési elők *Lőr Mór* fia összehalmozott Schwarcz Márkossal, aki *Lőr Mór* meszár-szekében mint segéd volt alkalmazva és a 61 éves öreg embert arczul ütötte. Ez a pofonra duplín vágta vissza, amiből nagy árma keletkezett. A lárma bejött a meszár-szek tulajdonosa, aki Schwarczot torkon ragadta és hatalmas ütlegeket mért reá. A nagy esceptatéra bejött *Lőr Mór* a veredéket szétválasztotta és Schwarczot torkon ragadva a meszár-szekből kidobta. Ilyen a esendelő Melykuten.

**Tornaverseny Palicson.** A „Szabadkai Sport Egylet” f. h. 15-én Palicson tartja meg II. házi versenyt a következő programmal: Reggel: 1. Országúti kerekpárverseny, 66 kilométer. Indulás 5 órákor a Pest szállodától. Vesselenyi utca, Gabries töltés, a sándorikapun keresztül Topolyára a nagyvendéglőig s onnan vissza ugyanezen az uton a Pest szállodáig. 2. Távgyalogás, 33 kilométer. Indulás 5 órákor a topolyai nagyvendéglőtől. Utárány és érkezés ugyanaz mint a kerekpár számmal. — Délután 12 órákor. 3. 1000 méteres kezdők kerekpárversenye. (Kik még díjat nem nyertek). 4. 100 yardos síkfutas 91-4 méter. (Händikap). 6. Tavargás földről. (Händikap). 7. 400 méteres síkfutas. (Händikap). 8. Szerzomások. (Műtaesapát). 9. Rudugrás. (Händikap). 10. Öt-zer méteres kerekpár verseny vezetődíjjal. — Díjazás: az 1. számmal 4 óran, a 2. számmal 5 óran belül érkezők díjazva lesznek. Versenyek után díjkiosztás, amelest este 8 órákor a palicsi vendéglő nagytérmenében táncvigalom követ.

**Gyanú elhalhalozás.** Nimesevits Gábor szabadkai földműves gazdának a felesége-szül. Vojnits Zelits Julia, ki adott állapotban volt, f. h. 8-án, hetfőn reggel 3 és 4 óra között lakásának padlásáról leessett, de komolyabban sérülést nem szenvedett. Az asszony ezután a ferjével nyomban kiment a kukorica földjükré zöldbabot szedni, de ott esakhamar rosszul lett s nagy fájdalomról panaszokodott a ferjének. A ferj beleszaladt a városba és felkért egy bérkoestist, hogy segítsen a baján, hajtsón ki vele rögtön a kukorica földjére, mert a felesége ott nagyon rosszul lett. A bérkoestist azonnal kihajtott, s mire megérkezett az asszony már halva fekiült a földön. A holttestet feltették a koszra s behozták a rendőrszöghöz, innen aztán a mentők kivitték a hullaházba; a hol másnap kedden d. e. 10 órákor megelgették a hivatalos rendőrboncolást. A boncjegykönyv tanúsága szerint a halált maj repedes okozta, s így súlyos gyanukok merültek fel arra nézve, hogy az elhunyt asszony nem természetes halállal múlt ki. Erre aztán a rendőrség megindította a nyomozást és meg kedden d. u. kihallgatta a ferj Nimesevits Gábot és több tanút. A kihallgatás után a rendőrség letartoztatta Nimesevits Gábot, aki azonban határozottlag tagadásban van, mintha ő bűneselekményt követett volna el. A rendőrség a vizsgálatot erélyesen folytatja.

**Trachoma tanfolyam Szabadkán.** Hogy a trachomától ellepült vidékeken a hivatalos orvosoknak alkalmuk legyen a trachoma-tan legújabb vívmányaital megismerkedni, a helygymnáziszer megbízásából az idén is dr. Feuer Natániel egyetem tanár és közegészségügyi felügyelő a szabadkai közórházban tanfolyamokat tart. A legközelebbi tanfolyam Szabadkán f. h. 12-én kezdődött és erre Bács-Bodrogi vármegyéből már 59 orvos jelentkezett.

**Előleptetés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kurucz Gyulát, vármegyei segéd-tanfolyagelölő a IX. fizetési osztály 3. fokozatába lepettete elő.

**Katonai nagygyakorlatok Szabadkán.** Az idei katonai nagygyakorlatok egy részének színhelye Szabadka és környéke lesz. A nagygyakorlatokban a következő ezredok vesznek részt. F. h. 11-én gyulogmenetben indul el Ujvidekről a 6-ik számú honvédelmagyozozred és 14-én érkezik Szabadkára. F. h. 12-én indul el ugyancsak gyulogmenetben a 6. sz. honvédelmagyozozred zombori zászlójára és 15-én érkezik oda. A honvédségtől egyenkint 25-4

tiszthelyettes, 500 ember (7 lóval) vesz részt a gyakorlatban a helybeliellen kívül. A zomboriak elszállásolása a laktnyában, az ügyvédek elszállásolása a laktnya körüli magánlakásokban történik. A honvedek 21-én tavoznak el Szabadkáról, F. hó 16-ikán érkezik a szegedi honvédeknek és 21-ig marad ott. Augusztus 16-án érkezik a cs. és kir. 22-ik számú gyalogezred a zenekarral, augusztus 22-én érkezik a cs. és kir. 6-ik számú gyalogezred szintén a zenekarral, augusztus 25-én érkeznek a tüzekek két úteg ágyúval. A m. kir. 4. számú keskenyút honvéd huszárezred augusztus 17-én Szabadkán át vonulna két napot fog ott tölteni. Augusztus 26-án a cs. és kir. 12. számú huszárezred pótészada vonul be és szeptember 15-ig marad Szabadkán. A nagygyakorlatok augusztus 26-án fejeződnek be. A nagygyakorlatok háro Lederer Arthur dandárparancsnok vezetése alatt mennek végbe. A zároggyakorlatokon Lobkovitz herceg is részt vesz.

**Tanczpróba.** Mayer Farkas előnyösen ismert táncztánót író, hó 18-án a „Nemzeti Szálló” nagyteremben táncztánczokra befejezéséül növényekkel tanczpróbát rendez.

**Filoxera terjedése megyénkben.** Katymár, Moholy és Kolluth községek szőlőiben a filoxera jelenléte hivatalosan megállapítottat. A községek határait a földművelésügyi miniszter zár alá helyezte.

**Vasuti hozzájárulás.** Dr. Drakulits Pál zombori és Dimits István budapesti ügyvédek mint engedményesek által O-Becseről kiagyalog Zomborig és Verbaszról-Gömbösig tervezett helyierdekü vasut kiépítéséhez Bács-Szentannás község képviselőtestülete Dumngyészki Lázár földbirtokos indítványára egyhangyalan 120.000 forint szavazott meg.

**Jó fogás.** Az ó-beesői rendőrség augusztus 2-án sikerült fogást tett. Elcsipelt egy csalót, a ki előző penzért nagy mennyiségű hamis bankókat ígértetett és így a lepre menőket megesalt. Bagyi János kokai (Pest m.) illetőségű egyén a vasúti indóháznál egyik utitársának bizalmasan eldicskedett azzal, hogy Bács-Földvárjón, a hol egy pénzhamisító-banadtól fog majd kapni sok hamis penz csekély összegért. Mindössze 90 forint a tehene árát adja oda és majd egy hét múlva 500 forint fogja venni a tenyerét, mind csupa ropogós tiszekből. Az utitárs sehogy sem akarta ezt elhinni és később a napos rendőrnek is szót, a ki rögtön bekíserte Bugyit a rendőrségre, a hol megvallootta, hogy Vlakalits Miklós földvári lakos igérte neki a hamis 500 forint. Másnap Vlakalitsot is letartóztatták és átadták a bíróságnak.

**Rendőri hírek.** Vizsgem János juhász kárára a Mátészalkai puszta 2 drb. számú 70 frt értékben ellopott. A lopással gyanúsított egyen ellen a nyomozás folyamatba tetettet. — **Furfangos csalás.** *Jd. Kuthi József* f.-szl-Iváni lakos f. hó 10-én zabot adott el, s mint a magtárudvarból kihajtott a szegedi utra, egy elfutó ismeretlen ember megállította és arra kérte, hogy a káplánjuknak, ki nem régt lett oda helyezni, egy Rómából érkezett szent könyvet vinne el és adna át. Kuthi a kérest elfogadta, mire az ismeretlen férfi a kocsijára s a vásártérre a vasúti park mellé hatjattotta a selyembűbő raktár felé. Utközben egy ember sietett át a kocsison s egy pénztárczát ejtett el, melyet a Kuthi mellett állt egyen felvett s a szőlők közé hatjattotta, mondván „szerekesek vagynak, sok pénzt találtunk, majd megosztjuk.” de az osztásra nem került a sor, mert megjelent a szőlők között a pénztárczát elvesztő egyen s Kuthit megmozgatta s pénztárczájából 34 forint ellopott. Kuthi a lopást csak félóra múlva vette észre, amikor a pénztárczáját elővette. Az ismeretlen tettesek ellen a nyomozás folyamatba tetettet.

## CSARNOK.

### Füirdőlevél — Bajáról.

Kedves segédszerkesztő barátom!

Romelen, nem nehezelt rám hosszú hallgatásomat. És ha haragszik is, majd megbékül, ha ezeket a sorokat olvassva.

Bizonyára tudja, hogy immáron egy hónapja, hogy ott hagytam a maguk esendes, kihalt kis városukat, mely valóban igazú tipusa a vidéki városoknak. Ily hosszú, hosszú idő óta nem élveztem a kellemes dunafüirdőket, azaz az édes tölret az uszodában, de különösen azt a messziről való esendes imadást, melylyel a bajai aranyifjúság minket, vízi nimfákat a régi ősi szokás szerint körültrajong. És a mi leginkább fáj szívemnek: nem sáthalhat a bajai *korzón*, melyet oly szépen megénekel a maguk *Albója*. Pedig ugy vágyokozom már, a kellemes esti séták után. Barátom, maga nem képes felfogni, mily édes álmódzásba ringat engem, költői kedélyű leányt az a pazar akácazállat, a bájosan lemosolygó hold, a *zöld* Sugovicza lassan hőmpölygő hullámaiból kisugároz, enyhén időtől hűvös levegő, melybe oly harmonikusán olvad bele a Nemzetiben szóló cigányzene, a Panduriszigeten játszó fúföltő-banda trombitáinak rotogása, a harmonika egyhangú sírása és a dunai halások messziről hangzó, elhaló barkarolja. Ön barátom, ki ezt egyszer hallotta, végigélvezte, az vissza-vissza tér erre a helyre.

Szomorúan ülök a folyásra nyíló szobámban és fejem busan az asztalra hajtom. A kellemes előtöltött korzói esték emléke újult föl lekemben. Mely bánattal vegyes örömmel tölti el lelkem a visszaemlékezés. Ismét az az édesen elzáruló, kejes mámorba ringató érzés veszt rajtam erőt, mint ama langyos nyári esteiken. Szinte hallani vélem a szunyogok lágy zümmögését, a ticskők szerelmes czirpelését, a gymnasztaik vad rikoltozását, az üde leánykacagás édes bigását és a messziről elhaló barkarolót...

Oh Istencem, mért nem adal szárnyat! Hogy röpkülhetek folyón, erdőn, felhőn, hegyen, völgyön keresztül, szédítő sebességgel a kedves táj felé. Oh, mért nem lehetek most ott, hogy necsak lekemben, de lenyíleg ott ülhetek a korzón...

Láthatja szerkesztő barátom, hogy gyakran gondolkodom magukra, Bajára. Ha testem nincs is ott,

szellemem mindig ott lebeg, ott időzik maguk közt. Azért ne haragudjék, barátom, hogy oly ritkán írok, de hát igazán nem futja az időmből. Hisz e kedves emlékeknek is csak nagyneben lophatok egy kis időt, hogy felüljtsam őket.

Egész időmet a kura, a sota a fenyesben és a kirándulások foglalják le. Az édes zarnok a mama, nem enged időt a levelírásra. Azt mondja, hogy elmondhatok majd szóval is magának mindent. Itt csak vért gyűjtsek, hogy szép piros legyenek, mint a rózsák. Mintha nem lenne szép fehér, sápadt rózsák is. Én nem szeretem azokat a pirospozsgás arcokat látni. Bizalmasan megsumom magának (ne adja tovább!) hogy inkább az érdekes sápadtarezu, fekete hajú és csillogó szemű fiatal urakat szeretem. Nagyon természetes, hogy a kis helytke fekete bajusz elengedhetetlen keltek.

Nagyon kellemesen telik itt az időm. Tínevényesen gyorsan repül, úgy hogy az itt töltött 4 hét, mint négy nap tűnik föl. Csak az a bajai *korzó* és a hozzá fűződő emlékek ne jutnának eszembe. Mert ilyenkor mindjárt levett és szomorú vagyok. Pedig ugy is elég szomorú vagyok most.

Képzelve csak szerkesztő barátom, a jövő héten koncert lesz és engem is fölkerltek a szereplésre és a mama — nem engedte meg. Oh ezek a kegyetlen, zarnok mamák! Pedig oly szép, oly ésbzontóan szép ruhám van. Nem írom le, hogy milyen. Hisz mit értenek maguk férfiak ehhez. Elhöz nő lélek, nőli izlés székeség.

Mintha látám, mily megvetően biggyeszti föl ajkát, pedig hiába barátom, hiába! Maga nem képes felfogni, mennyi tudás, eles ítelet, úgy nevezett blik, művészi izlés, szív és lélek kell egy ilyen ruha őszáallításához. Édes Istencem, egész vagyonot, milliókat tudnék ruhákra költeni. És csak maguknak férfiaknak érthetetlen, hogy pl. Koburg Lajza oly oriai őszageket adott ki ruhákra. Mi nők ezt egészen természetesnek találjuk. Én is ilyen lelkű barátom, ha lehetnék. De azt csak magának sugom meg. Ne mondja tovább, mert különben még nem kap férjét a maga

Margit barátnéja.

### Szerkesztő postája.

Johannson. Egyik jövő számunkban felhasználjuk, de előbb bizony alaposan át kell dolgozunk.

9578 szám tkv. 898.

### Arverési hirdetések.

A bajai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság részéről közzétette fölöszint KISS ANOLB b. almási lakosnak Plukovits Benedek b. almási lakos ellen ügyében az árverés 54 frt 70 kr. eddig megállapított 7 frt 52 sz. ezáltal és még fölmerülő kötségeknek — továbbá csatlakoztatnak, szemel, kimondott Dr. Herman Adolf b. almási ügyvédeknek 76 frt 80 kr. és jár. és 75 frt költésig és jár. Csak Imrenek 360 korona és jár. Petrekovits Jovánának 20 frt 30 kr. és jár. követelése kielégítés végett az 1881. évi LX. t. cz. 144 és 147 §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a. almási 3148. sz. tjkében A. I. t. sor. 14. ház. a folyosó 10. sz. t. sz. a beltelős-ház és kecsér 400 frt kikéltáisi árban emeltetett és annak Almás község házával leendő megtartására az 1898. évi szeptember hó 20-ik napjának d. e. 10 órája közültké, mely alkalommal a jelzett ingatlan, a kikéltáisi árban állni is eladható fog.

Arverezők tartoznak a kikéltáisi ár 10 %-át költségenben vagy óvadékköpes papírban a kikéltáitnek átadni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság,

Baján 1898. évi június hó 20-ik napján.

Bardóc, kir. járásbíró.

2503 szám tkv. 898.

### Arverési hirdetményi kivonat.

A bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről szemel közzétette fölöszint Perles Jakab végrehajtottának, özvegy Repp Pétéraé szül. Weber Rozália végrehajtottának, özvegy ellen 52 frt — kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtsási ügyében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a bajai kir. járásbírósghoz tartozó térségi 833. sz. telkében foglalt A. 7. t. sor. 687. helyrajzi szám alatt, szőlőre 82 frt kikéltáisi árban és az ugyanott A. 7. t. sor. 910. helyrajzi szám alatt bejegyzett szántóra 75 frt kikéltáisi árban elrendeltek, és hogy a fennböl megjelölt ingatlan, az 1898. évi augusztus hó 20-ik napján délutáni 10 órakor Bőreg község házával megtartandó nyilvános árverésben megállapított kikéltáisi árban állni eladható fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át költségenben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfovallyal számított és az 1881. évi november hó 14-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 83. §-ában kijelölt óvadékköpes értekpapírban a kikéltáit közzelhet lenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánátpoznek a bíróságnál előleges elhlyezésséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság,

Baján, 1898. évi május hó 14-én.

Schock, kir. albiró.

## Kiadó bolthelyiség.

Saját házámban, egy bolthelyiség, hol jelenleg Kohl Antal cipész-üzlete van

f. évi november hó 1-től

kiadó. Bővebbet

Scherer Antalnál.

Elő díjjal és dicsőítő oklevéllel kitüntetett.

Uj óra-, ékszer- és látszer-üzlet Baján,

A városháza épületében.

Rákosi Lipót,  
műorás.

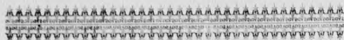
Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali órákban, valamint mindenemű ékszereket és lát-szerészeti árukat a

legjutányosabb árak mellett.

Régi órákat, lánczokat és ékszereket a legmagasabb árban becserelek.

Mindenemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

Augusztus hó 1-től üzlethelyiségemet ugyancsak a városi palotában a főtérre helyezem át.



# Le Griffon

valódi francia  
szivarkapapír és füvel.

Kapható minden jobb kereskedésben.



9575 szám/tkv. 898

### Árverési hirdmény.

A bajai kir. bíróság mint tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a b. almási takarékpénztárnak-  
Berberovits Ádám elleni végrehajtási ügyében az árverés 80 ft 16ke követelés ennek 1897. évi márcz. hó 3-4-6i 8 % kamattal 21 ft 90 kr eddig megállapított 8 ft 65 kr ezuttal és még felmerülő költségeknek, továbbá esztalozott Almási járási takarékpénztárnak 170 és 54 ft s jár. álló követeléseinek kielégítés végett az 1881 évi LX. t. cz. 144.-146 és 156 §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő az almási 3507 sz. tjkéven A. I. 1-sor 86 hrzi. sz. ház és hozzá tartozó 349 négyyszögletes Berberovits Márk nevében álló s egészben elárverezendő b. teltelekre 400 ft. az almási 323 tjkéven A. I. sor. 349 hrzi. sz. a felvett Berberovits Ádám és Katalin nevében álló ház és hozzátartozó 350 négyyszögletes egészben elárverezendő b. teltelekre 400 ft kikiáltási árban ezonnal elrendeltetik és annak a Bács-Almás közösgyelésénél leendő megtartására az 1898 évi október hó 6-ik napjának d. u. 3 órája kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 % át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.

Baján, 1898 évi július hó 1-és napján.

Bardócz Sándor  
kir. járásbíró.

10271 szám/tkv. 898.

### Árverési hirdmény.

A bajai kir. bíróság mint tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Faddi Istvánnak-Faddi János illetve örökösei kisk. Faddi Teréz, Marton, Imre, Mihály, Kálmán és Katalin elleni végrehajtási ügyében az árverés 110 ft 16ke követelés, ennek 1897 évi január hó 3-4-6i 6 % kamattal, 47 ft 90 kr. eddig megállapított 10 ft 65 kr. ezuttal és még felmerülő költségeknek, továbbá esztalozott ifj. Faddi Jánosnak 280 ft s jár. és Krakauer Zsigmond 95 ft 65 kr s járulékaiból álló követelésének kielégítés végett az 1881 évi LX. t. cz. 144 és 146 §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a jankováczai 3639 sz. betétben A. I. 1-8 sorsz. alatt foglalt 8296 3/a, 8498 1/c3, 9439 3/b, 9440 3/b, 9941 3/b3, 9443 3/c, 9441 3/a2 és 9471 3/b3 hrzi. 1/2 telekföld hozzá tartozó szőlős és legelőre C. 2. alatt ifj. Faddi János javára bekebelezett hasznélvezeti jog fontartására mellett 1526 ft a jankováczai 3640 sz. betétben (A. I. 1-sor 3152 hrzi. 2 hold 259 négyyszögletes ördg szőlőtől) Faddi János által illoé 1/4 része a C. 2. alatt ifj. Faddi János javára bekebelezett hasznélvezeti jog fontartására mellett) 118 ft kikiáltási árban ezonnal elrendeltetik és annak a Bács-Almás közösgyelésénél leendő megtartására az 1898 évi szeptember hó 30-ik napjának delélti 10 órája kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 % át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.

Baján, 1898 évi június hó 28-i. án.

Bardócz.  
kir. járásbíró.

# Értesítés.

Fűszertüzletemet Zágrábba áthelyezem és ennek következtében az áru készletnek nagyobb részét lényegesen leszállított árak mellett kiárusítom.

Frank Ármin

**Teljesen ártalmatlan.**  
Antiszeptikus és higienikus  
**HÖLGY-ÖVSZER.**

Teljes biztos hatással, használataban kíméletes és nem kellenek többé semmilyen gyöngédőlen és ártalmas gumi- vagy spongyacikkek.

I doboz (12 drb.) I ft 50 kr. pontos használati utasítással I ft 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál:  
**LASZLÓ JÓZSEF**  
gyógyszerésznél Maros-Ujvár. (Erdély).  
Budapesti Főraktár: Török József gyógyszerész, Kerpel, Fehérsas gyógyszerár Liptó-kört 28. sz.

Bárhová díszert szétküldés.  
(Telefon 3617).  
Czéiszerű és kíméletes.

10269. szám/tkv. 898.

### Árverési hirdmény.

A bajai kir. bíróság mint tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Kovács Joachimnak-Keresztés Verona férj Némethé elleni végrehajtási ügyben, az árverés 150 ft 16ke követelés ennek 1895 évi április hó 24-46i 5 % kamattal 41 ft 45 kr. eddig megállapított 12 ft 65 kr ezuttal és még felmerülő költségeknek kielégítés végett az 1881 évi LX. t. cz. 144 és 146 §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a mélykúti 2134 sz. tjkéven A. I. sorsz. (2508-2900) hr. sz. 12 hold 50 négyyszögletes szántóból Keresztés Verona férj Némethé illote 1/2 része 563 ft kikiáltási árban ezonnal elrendeltetik és annak a Mélykút közösgyelésénél leendő megtartására az 1898 évi szeptember hó 28-ik napjának delélti 10 órája kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 % át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

A kir. bíróság mint tkvi. hatóság.

Baján, 1898. évi június hó 28-ik napján.

Bardócz.  
kir. járásbíró.

## Egy jó házból való

fiu fűszerkereskedésbe azonnal felvétetik.

Vidékiek előnyben részesülnek.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban nyerhető.

## !! Rendkívüli hatású fogecseppek !!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kitűnő hatású

# fogfájás elleni cseppekre

melyek még mindenkor, sőt még a legkínzóbb esetekben is nem perczek vagy órák mulva, hanem rögtön megszüntetik a fájdalmat.

Egy üveg ára 30 kr.

Ajánlok még éveken át kivétel nélkül sikerrel használt

## port lábizzadás ellen,

melynek kellemetlen szagát a legsúlyosabb esetekben is 2-3 nap alatt megszünteti. Egy doboz ára 90 kr.

Kapható a készítőnél:  
**Hoffenreich Károly Konstantin**  
gyógyszertárában BAJÁN.

## Kérem a czímet jól megfigyelti!!

Kapható: férfi Coachmen felöltő finom kivitelben	11 ft 35 krtól feljebb
.. Cheviot öltöny (Brünni szövet)	6 .. 40 .. ..
.. Havelock igen jó minőség	9 .. 50 .. ..
.. Cheviot nadrág (Brünni szövet)	2 .. 10 .. ..
fiu öltöny	4 .. 50 .. ..
gyermek Costüm 3 évtől 8-ig (Brünni szövet)	2 .. 25 .. ..

**Női kabátok és galléroknl az idényelőrehaladása miatt 10% engedmény az előirt szabott árból.**

### KAISER LIPÓT.

Első bécsi női- és férfi ruharaktár. (a városi bérházban.)

Ugyanitt egy tisztességes házból való fiu tanonczul felvétetik.

Nyomatott Kazal József könyvnyomdájában Baján.